

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

ANAYASA DERSİ
(2013–2014 GÜZ DÖNEMİ ARA SINAVI)

SORU – 1: Temsilde adalet ve yönetimde istikrar ne demektir? Sizin Türkiye’deki uygulama konusunda fikriniz nedir?(10 puan)

Temsilde adalet, seçmenlerin siyasi tercihlerinin parlamento ya hakkaniyetle yansımalarıdır. Başka bir anlatımla, seçimlerde siyasi partilerin aldıkları oy oranında milletvekiline sahip olmalarıdır. Yönetimde istikrar ise, parlamenter ve yarı-başkanlık sistemlerinde, çeşitli mekanizmalar yoluyla parlamento ya az sayıda partinin girmesini sağlayarak, böylelikle güçlü hükümetlerin kurulması ve parlamentonun işleyişine hız ve istikrar kazandırmaktır. Yönetimde istikrar sağlamak amacıyla seçim barajı getirilir. Seçim barajının hiç olmaması durumunda temsilde tam adalet sağlanır, ancak bu durumda parlamento ya girecek parti sayısı fazla olacağından, hükümetin kurulması ve parlamentoda kararların alınması zorlaşır. Seçim barajının yüksek olması ise, yönetimde istikrar getirirken temsilde adaleti ortadan kaldırır. Bu dengeyi sağlayabilmek için hem temsilde adalet hanel getirmeyecek, hem de istikrarı bozmayacak makul bir seçim barajı belirlenmelidir.

Türkiye’deki durumla ilgili olarak öğrencinin özgün fikri belirtilecektir.

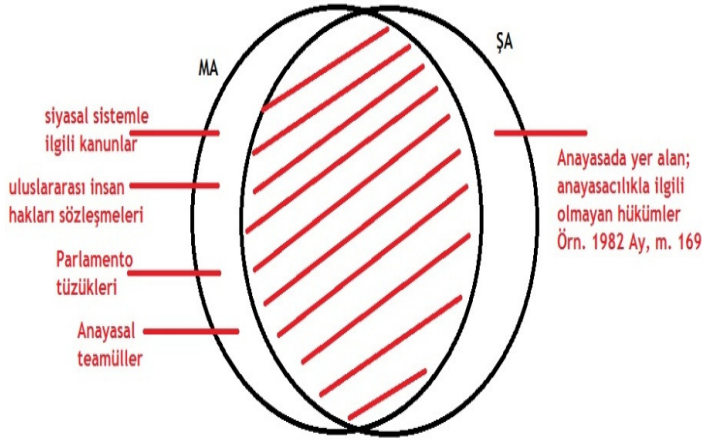
SORU – 2: İngiltere’de parlamentonun oluşumunu kısaca yazarak, günümüzde yasama organının işlevini kısaca anlatınız. (10 Puan)

MS 11. Yüzyılda Anglo-Sakson Krallığı döneminde, krallığın ileri gelenlerinden oluşan ve kraldan sonra en yetkili otorite olan Witan meclisi vardı. Norman istilasından sonra, Witan feodal beyler, soylular ve din adamlarından oluşan Magnum Concilium’a dönüşmüştür. Zaman içerisinde kral, bu kuruldan izin almaksızın vergi koyamamıştır. Zamanla toplumun daha alt kesimleri de temsil edilmeye başlanmış, Magnum Concilium parlamento ya dönüşmüş ve yasama yetkisini elde etmiştir. Günümüzde yasama organlarının; yasaların yapılması, bütçenin kabul edilmesi, hükümetlerin denetlenmesi, meclis soruşturması gibi bazı yargısal işlevler ile yüksek bazı yöneticilerin atanması gibi idari işlevleri söz konusudur.

SORU – 5 : Türk Anayasa Mahkemesinin görevlerini kısaca yazınız. (10 puan)

- 1- Kanun, kanun hükmünde kararname ve TBMM içtüzüğünün anayasaya uygunluk denetlemesini yapmak
- 2- Siyasi partilerin mali denetimini yapmak
- 3- Siyasi parti kapatma davalarına bakmak
- 4- Yüce Divan sıfatıyla bazı yüksek yöneticileri ve yargıçları görev suçları nedeniyle yargılamak
- 5- Bireysel başvuruları incelemek

SORU – 3: Aşağıda maddi anayasa (MA) kümesi ile şekli anayasa (ŞA) kümesi verilmiştir. İki arasındaki farkı şema üzerinden anlatınız. (10 Puan)

Şekli anayasa, bir devletin yazılı anayasasıdır. Maddi anayasa ise, anayasa hukukunun çalışma alanıdır. Maddi anayasa, şekli anayasanın büyük kısmını kapsar ve onu aşarak; siyasal sistem, hak ve özgürlükler ile ilgili diğer düzenlemeleri de içine alır. Şekli anayasa ise, anayasacılıkla ilgili olsun olmasın; yazılı anayasanın tümüdür ve bunun dışında bir düzenleme şekli anayasa içinde olamaz.

SORU – 4 : Parlamenter sistem ile başkanlık sistemini karşılaştırınız. (20 puan)

	PARLAMENTER SİSTEM	BAŞKANLIK SİSTEMİ
1	Yasama organı halk tarafından seçilir. Yürütme, yasamanın içinden çıkar.	Yürütme organı doğrudan halk tarafından seçilir.
2	Yürütme çift başlıdır. Bir kanadı devlet başkanı, diğer kanadı Bakanlar Kurulu oluşturur.	Yürütme organı tek başlıdır. Müstakil bir bakanlar kurulu bulunmamaktadır.
3	Yürütme organı görev başlamak için yasamanın güvenoyuna ihtiyaç duyar. Bakanlar Kurulu güvensizlik oyuyla düşürülebilir.	Yürütme organı yasama organının güvenoyuna ihtiyaç duymaz. Güvensizlik oyuyla düşürülemez.
4	Yürütme mensupları yasama faaliyetlerine katılabilir.	Yürütme mensupları yasama faaliyetlerine katılamaz.
5	Yasama organı, soru, gensoru, meclis soruşturması gibi, Hükümeti denetleme araçların sahiptir.	Yasama organı, Başkanı sadece impeachment yoluyla denetleyebilir. Başka bir denetleme aracı yoktur.

SORU – 6: Temsili demokrasi açısından halk egemenliği ile millet egemenliğini karşılaştırınız. (20 puan)

	HALK EGEMENLİĞİ	MİLLET EGEMENLİĞİ
1	Egemenlik halka dayanır ve bölünebilir	Egemenlik millete dayanır ve bölünemez olduğu kabul edilir
2	Halkın temsili emredici vekalet esasına dayanır	Milletin temsili, temsili vekalet esasına dayanır
3	Temsilciler seçtikleri bölgeyi ve kendilerini seçenleri temsil eder	Temsilciler seçtikleri bölgeyi ve kendilerini seçenleri değil, bütün milleti temsil eder
4	Seçmenler, temsilcilere emir ve talimat verebilir, temsilciler azledilebilir	Temsilcilere seçmenler tarafından emir ve talimat verilemez, temsilciler azledilemez
5	Temsilcilerin ödenekleri seçmenlerince karşılanır	Temsilcilerin ödenekleri Hazineден karşılanır

SORU – 7: Uygulama ve problem sorusunu buradaki boşluğa TABLO çizmek suretiyle yapınız. Aksi takdirde cevabınız değerlendirilmeyecektir. (doğru tablo+gidiş yolu + doğru sonuç = 15 puan, problem sorusu 5 puan)

1- UYGULAMA SORUSU

Aşağıda 12 Haziran 2011 Genel Seçimlerinde Hatay İli Seçim Çevresine ait bilgiler verilmiştir. Buna göre, Hatay İli Seçim Çevresinde hangi parti kaç milletvekili çıkarmıştır?

(Not: %10 Ülke seçim barajını, Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi geçmiştir).

HATAY İLİ SEÇİM ÇEVRESİ

TOPLAM GEÇERLİ OY SAYISI	795.632
ÇEVRENİN MİLLETVEKİLİ SAYISI	10

PARTİ ADI	TOPLAM OY	PARTİ ADI	TOPLAM OY
ADALET VE KALKINMA PARTİSİ	353.616	HALKIN SESİ PARTİSİ	2.960
DEMOKRAT PARTİ	4.341	MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ	100.499
CUMHURİYET HALK PARTİSİ	306.498	DOĞRU YOL PARTİSİ	1.085
EMEK PARTİSİ	1.429	TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ	690
MİLLET PARTİSİ	365	MİLLİYETÇİ VE MUHAFAZAKAR PARTİ	571
SAADET PARTİSİ	5.941	BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ	3.230
HAK VE EŞİTLİK PARTİSİ	1.724	DEMOKRATİK SOL PARTİ	875

KAYNAK: <http://www.ysk.gov.tr/ysk/docs/2011MilletvekiliSecimi/KesinSonuclar/hatay.pdf>

PARTİ	1	2	3	4	5	6	7	8
AKP	353.616 (1)	176.808 (3)	117.872 (5)	88.404 (8)	70.723 (10)	58.936	50.517	44.202
CHP	306.498 (2)	153.249 (4)	102.166 (6)	76.625 (9)	61.300	51.083	43.785	38.312
MHP	100.499 (7)	50.250	33.500	25.125	20.100	16.750	14.357	12.562
ADALET VE KALKINMA PARTİSİ	5		CUMHURİYET HALK PARTİSİ	4		MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ	1	

2- PROBLEM SORUSU

Bağımsız aday Veysel DİNLER'in milletvekili seçilebilmesi için, diğer partilerin aldıkları oylar sabit olmak koşuluyla EN AZ kaç oy alması gerekirdi?

Partilerin son çıkardığı (en az oyla) milletvekili: AKP 5. Milletvekili oy sayısı= 70.723

Bağımsız aday Veysel Dinler'in milletvekili seçilebilmesi için en az (70.723+1= 70.724) oy alması gerekir.

Doğru cevap= **70.724**

+10 doğru kabul edilir (70.714 – 70.734)

	<p>Dr. Veysel DİNLER Öğretim Görevlisi +90 364 2257700-1457 veyseldinler@hitit.edu.tr http://web.hitit.edu.tr/veyseldinler www.veyseldinler.com</p>	<p>Hitit Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü TOKİ Yerleşkesi 19040 Çorum/TURKEY Posta/for correspondence: PK.45 Çorum/TR</p>
---	--	--